

Bloembollenteler John Huiberts: 'Niet

Het praktijknet-
werk Natuurlijk
Leven - Natuurlijk
Telen probeert met
minder kunstmest
en gewasbescher-
mingsmiddelen bollen te produceren. De
opbrengst moet overeind blijven.

Het moet anders', dacht bloembollenteler John Huiberts in Sint Maartensvlotbrug. Hij schrok toen hij zag wat er van de bodem over was na innudatie tegen aaltjes. Hij verdiepte zich in het bodemleven en raakte overtuigd dat het roer om moest. Voorwaarde was wel dat de opbrengst op zijn minst gelijk bleef. Nu is zijn bedrijf niet echt gangbaar, maar ook niet

Bloembollen en graan

John Huiberts teelt twintig hectare tulpen, twintig hectare narcissen, tien hectare hyacinten, een halve hectare krokussen, tien hectare Japanse haver en vijf hectare zomertarwe in het Noord-Hollandse Sint Maartensvlotbrug. De Japanse haver teelt hij op contract en die wordt door de contractgever geoogst. Ook verhuurt hij grond aan een waspeenteler, vanwege de vruchtwisseling.

biologisch. Hij experimenteert samen met collega-telers binnen het praktijknetwerk Natuurlijk Leven - Natuurlijk Telen.

Huiberts deed alles volgens het boekje. Ploegen, planten, bemesten, spuiten. 'We wisten ook niet beter, zo hebben we het geleerd. Als je aaltjes had, dan ging je ontsmetten of je zette je land onder water. Ook ploegen hoorde er ieder jaar bij. Nu begrijp ik dat het wel fout moest gaan'.

De teler kwam tot dat inzicht na het volgen van een aaltjesproject. Hij volgde daarna een cursus waarbij het bodemleven aan bod kwam. Daar werden grondmonsters van een gewoon perceel en van een perceel dat ruim twaalf weken onder water stond naast elkaar gelegd. 'Alle leven en structuur was er uit. Dat kon niet goed zijn.' Hij kreeg bijval van zijn vrouw, die als natuurgeneeskundig therapeut weet welk vermogen de natuur heeft. 'Nu zijn we helemaal om en gebruik ik zo min mogelijk chemie'.

Zweverig? De vijf andere deelnemers aan het project Natuurlijk Leven - Natuurlijk Telen zijn net als Huiberts nuchtere Noord-Hollandse telers die minder chemie willen gebruiken, zonder dat er minder leverbare bollen worden geoogst. De telers kijken dan ook met extra belangstelling naar het resultaat. Vooralsnog lijkt het erop dat de rooimachine een normale oogst boven de grond haalt. Dat is in lijn met wat de telers eerder zagen tijdens een rondje over de percelen, toen de gewassen met elkaar werden vergeleken.

ANALYSEREN EN BESPREKEN

Om boven de grond in de gaten te houden wat er onder de grond gebeurt, laten de deelne-

Huiberts en zijn collega's van het praktijknetwerk Natuurlijk Leven - Natuurlijk Telen hebben als belangrijke voorwaarde dat minderen van chemische middelen niet ten koste mag gaan van de opbrengst, ofwel de hoeveelheid leverbare bloembollen.

Foto's Dick Breddius

mers regelmatig monsters analyseren. In eerste instantie wordt een bioscan gemaakt, waarbij het bodemleven in kaart wordt gebracht. 'Daar was wel iets te winnen', weet Huiberts. 'Door jarenlang te diep te ploegen, soms te ontsmetten tegen aaltjes en door de gewasbescherming, was er te weinig leven in de bodem.'

Met ploegen is hij maar gestopt, voortaan wordt alleen nog maximaal veertig centimeter diep gewoeld. 'Als je er over nadenkt, is het ook raar om het leven zo te verstoren. Je brengt nuttige schimmels en bacteriën naar diepere lagen,

waar ze niet kunnen overleven.' Niet-kerende grondbewerking was wel even wennen voor de teler. 'Zo hebben we het tenslotte niet geleerd.'

Elke week lieten de telers bladsapanalyses beoordelen, zowel op percelen met de gangbare bollen als op de percelen die voor het project worden gebruikt. Daaruit blijkt dat de bollen niet afwijken van het gewas dat gangbaar bemest is. Tijdens een van de laatste rondes over de percelen voor het rooien, waren de verschillen zo goed als niet waarneembaar. Als er al sprake was van een afwijkende stand van het gewas, dan kwam dat

t gangbaar, maar ook niet biologisch'

Het moment van de waarheid: rooien. Nu blijkt of het gebruik van natuurlijke middelen als alternatief voor chemische meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen niet ten koste van de opbrengst gaat.

door andere oorzaken als een gebrek aan water of bijvoorbeeld spuitschade van de machine in plaats van het middel. Over oorzaken en gevolgen werd driffig gespeculeerd op de kopeinden.

Huiberts kan zich ook geen grote verschillen veroorloven in een teelt als hyacint, want die teelt hij op contract. 'Uiteraard heb ik met mijn contractgever besproken wat we van plan waren. Die vond het prima, op voorwaarde dat ik wel gewoon kan leveren natuurlijk'. Overigens leidt de aanpak niet tot een verschil in prijs. 'Maar ik teel wel met meer plezier. De hyacinten gaan volgend jaar

ook onder gras in plaats van stro, dat weet ik nu al'.

De bollenkweker kijkt daarbij ook naar de markt. Met zijn collega-telers constateert hij dat de markt voor biologische bloembollen groeit. Daar willen ze graag van meeprofiten. Helemaal omschakelen naar biologisch ziet Huiberts echter niet zitten, want dat zou een lagere opbrengst betekenen. 'En ik wil de mogelijkheid houden terug te vallen op chemische bestrijding. Zo duurzaam mogelijk telen door zo min mogelijk aan chemische bestrijding en bemesting te

Praktijknetwerk Duurzaam Leven - Duurzaam Telen

Vijf gangbare bloembollenkwekers zijn in december 2012 op initiatief van biologisch bollenteler Wil Braakman begonnen met het praktijknetwerk Duurzaam Leven - Duurzaam Telen. De club van zes telers wil de helft minder chemische gewasbeschermingsmiddelen gebruiken en ook kunstmest wordt teruggeschroefd tot de helft. In plaats daarvan gebruiken ze de natuurlijke weerstand en kracht van de bodem en de plant. Die wordt op peil gebracht met natuurlijke middelen als ureum, compostthee, huminezuren, gesteente-meel en bitterzoutbespuitingen in combinatie met fulvinezuur.

Met analyses van het plantsap wordt gecontroleerd of het gewas voldoende mineralen krijgt. Het organische stofgehalte in de bodem wordt verhoogd door het gebruik van een zogeheten vitaliser dat aan het water wordt toegevoegd en er wordt gesteente-meel gestrooid. Met monsters wordt vooraf gekeken hoe de bodem er aan toe is en er wordt een bioscan gedaan om het bodemleven in beeld te brengen.

Ook wordt met een bio-elektronische meting (BEV) de pH, de EC en het zogeheten redoxpotentiaal - uitwisseling van elektronen van de bodem - gemeten. De uitkomsten geven een beeld van het milieu in de bodem (zuurtegraad, zoutgehalte en de oxidatiegraad), om te beoordelen hoe gezond de bodem is.

Voordat ze de maatregelen in de praktijk brachten, volgden de deelnemers een cursus waarin bodemstructuur, mineralen als plantenvoeding, compost en bodembiochemie aan de orde kwamen. Met de kennis en de hulp van tuinbouwadviseurs hopen de telers vier doelen te bereiken: verbetering van de bodemstructuur, een rijk bodemleven, een hoger gehalte organische stof in de bodem en daardoor een lager gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen.

Aan het project wordt ook een breder netwerk gekoppeld, dat bestaat uit telers die de verrichtingen van de deelnemers willen volgen, mee willen profiteren van dit praktijknetwerk en ervaringen met elkaar delen.

doen met minstens dezelfde opbrengst als gangbare collega's, dat is het doel'.

UITBREIDING KEURMERK

Het bedrijf van Huiberts is MPS-gecertificeerd, zowel zijn teelt- als handelstak. Op het gebruik van alternatieve meststoffen als gesteente-meel en sporenelementen is het huidige milieukeurmerk nog niet ingericht. Dat is jammer, volgens de deelnemers. Ze pleiten dan ook voor uitbreiding van het keurmerk, waarmee aan te tonen is dat duurzaam wordt geteeld. 'We willen geen nieuw keurmerk', zegt Huiberts. 'MPS en MPS-A zijn bekend, maar er zou eigenlijk ook

een soort MPS-A+ moeten zijn. Deze manier van telen vraagt wat meer inspanning, het mag niets meer kosten dan de gangbare teelt en we lopen iets meer risico. Dat zien we natuurlijk wel graag beloofd'.

Wat de duurzame aanpak oplevert voor het milieu, is nu nog niet duidelijk. Feit is dat bij Huiberts vlak voor het rooizeizoen de helft van de bestelde chemische gewasbeschermingsmiddelen nog in de kast staat. 'Dit jaar hebben we de grond verbeterd en daar plukken we als het goed is volgend jaar de vruchten van'.

HANS VAN DER LEE